

# ΨΗΦΙΣΜΑ

του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ

Πέμπτη 5 Φεβρουαρίου 2026

Η Συνέλευση του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, μετά από διεξοδική εξέταση των πρόσφατων Υπουργικών Αποφάσεων (ΦΕΚ6316/25-11-2025, ΦΕΚ6259/21-11-2025, ΦΕΚ6244/21-11-2025) που αφορούν τη διδασκαλία «Εναλλακτικού Μαθήματος» με περιεχόμενο την «Ηθική» για τους μαθητές που απαλλάσσονται από το Μάθημα των Θρησκευτικών, εκφράζει ομόφωνα την έντονη ανησυχία και την αντίθεσή της για τους εξής λόγους:

## 1. Ελλειμματικός Θρησκευτικός Εγγραμματισμός

Το προτεινόμενο μάθημα της «Ηθικής» εστιάζει αποκλειστικά σε κανονιστικές αρχές συμπεριφοράς, αποκομμένες από το πολιτισμικό και ιστορικό πλαίσιο της θρησκείας, τοποθετώντας τη συζήτηση σχεδόν αποκλειστικά σε φιλοσοφικό επίπεδο. Ο **Θρησκευτικός Εγγραμματισμός** δεν αποτελεί κατήχηση, αλλά απαραίτητο εφόδιο για την κατανόηση της τέχνης, της ιστορίας, του πολιτισμού και των κοινωνικών δομών της Ευρώπης και του κόσμου. Η αντικατάστασή του από ένα μάθημα γενικής φιλοσοφικής ηθικής στερεί από τους μαθητές τα κλειδιά ερμηνείας της σύγχρονης πραγματικότητας, ενώ δεν διασφαλίζει ότι οι απαλλασσόμενοι μαθητές λαμβάνουν **«ισοδύναμο εναλλακτικό υποχρεωτικό μάθημα θρησκευτιολογικού-πληροφοριακού περιεχομένου με ουδέτερο και αντικειμενικό χαρακτήρα»** (Ολομ.ΣτΕ1534-6/2023), σύμφωνα με τις επιταγές της σύγχρονης παιδαγωγικής και της νομολογίας.

## 2. Υποβάθμιση της Πολιτισμικής Ταυτότητας

Η θρησκευτική εκπαίδευση σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες προσφέρει μια βαθύτερη κατανόηση των αξιών που διαμόρφωσαν τον Ελληνικό, τον Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Πολιτισμό, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Συμβάσεις. Η εισαγωγή ενός Εναλλακτικού Μαθήματος που αγνοεί το θρησκευτικό φαινόμενο ως πηγή νοήματος και ηθικής δέσμευσης, οδηγεί σε μια **μονοδιάστατη θρησκευτική αποξένωση**, η οποία δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες μιας συμπεριληπτικής, διαπολιτισμικής και πλουραλιστικής εκπαίδευσης, σε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος.

## 3. Παιδαγωγική Ασάφεια και Διακρίσεις

Η επιλογή της «Ηθικής» ως εναλλακτικής λύσης, σε αντιπαράθεση προς την παρεχόμενη θρησκευτική εκπαίδευση, υπονοεί λανθασμένα ότι το Μάθημα των Θρησκευτικών στερείται ηθικού περιεχομένου ή ότι η ηθική μπορεί να διδαχθεί επαρκώς εν κενώ, χωρίς αναφορά στις πνευματικές παραδόσεις που την γέννησαν. Επιπλέον, δημιουργείται μια **εκπαιδευτική ανισότητα**, καθώς μια μερίδα μαθητών αποκόπτεται πλήρως από τη γνώση της θρησκευτικής

κληρονομιάς, καθιστώντας τους «αναλφάβητους» απέναντι σε κεντρικά ζητήματα του δημόσιου διαλόγου και της ενεργού Πολιτειότητας.

#### **4. Παραβίαση της Συνταγματικής και Διεθνούς Υποχρέωσης για Θρησκευτική Εκπαίδευση**

Σύμφωνα με το Άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος, η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Ελληνικού Κράτους και έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, την **ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης όλων των μαθητών**. Η υποχρέωση αυτή δεν περιορίζεται μόνο στους ορθόδοξους μαθητές, αλλά αφορά το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού, ανεξάρτητα από τις θρησκευτικές ή μη πεποιθήσεις τους. Το κράτος οφείλει να προσφέρει σε όλους τους μαθητές γνώση για το θρησκευτικό φαινόμενο και όχι να τους στερεί τη Θρησκευτική Εκπαίδευση υποκαθιστώντας την με ένα μάθημα ηθικής φιλοσοφίας, το οποίο δεν είναι «συναφές» ως προς το περιεχόμενο με το γνωστικό αντικείμενο των Θρησκευτικών (ΣτΕ 1749-1750/2019, ΣτΕ1478/2022).

#### **5. Παραβίαση Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**

Η παροχή ενός μαθήματος αποκλειστικά «Ηθικής» και μάλιστα «Πρακτικής Φιλοσοφίας» στους απαλλασσόμενους μαθητές επί δέκα χρόνια, από τη Γ' Δημοτικού έως τη Γ' Λυκείου, παραβιάζει το δικαίωμα των παιδιών στη Θρησκευτική Εκπαίδευση, όπως αυτό κατοχυρώνεται στην «Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» και την *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου* (ΕΣΔΑ).

Για όλους τους παραπάνω αλλά και καθαρά επιστημολογικούς λόγους το προτεινόμενο Εναλλακτικό του Μαθήματος των Θρησκευτικών, μάθημα της «Ηθικής» σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί ισότιμο και συναφές όπως ρητά και ανελαστικά ορίζουν οι σχετικές αποφάσεις του ΣτΕ. Επιπλέον και πέρα από κάθε αμφιβολία παραβιάζει κατάφωρα άρθρα του Ελληνικού Συντάγματος, αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κυρίως, όμως, τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

*Το Τμήμα Θεολογίας καλεί το Υπουργείο Παιδείας να επανεξετάσει την εν λόγω απόφαση. Προτείνουμε τη διαμόρφωση ενός Προγράμματος Σπουδών που θα διασφαλίζει τον θρησκευτικό εγγραμματισμό για το σύνολο των μαθητών, με σεβασμό στην ελευθερία της συνείδησης, αλλά χωρίς να θυσιάζεται η επιστημονική πληρότητα και η κατανόηση της θρησκευτικής διάστασης του ανθρώπινου βίου, αποφεύγοντας την επιστημονική και παιδαγωγική σύγχυση που προκαλεί η συγκεκριμένη απόφαση.*